Kankaanpäässä 30.9.2026

Näkökulma Vihteljärven koulukiinteistön käytölle

Syksyn oppilasmäärät on laskettu ja on vaikeiden päätösten aika. Vihteljärven koulu lienee yksi lakkauttamisharkinnan alle menevistä kouluista. Näin ainakin oppilasmäärältään mitattuna. Koulun säilyttämistä voi kuitenkin arvioida myös muiden mittareiden ja kokonaisuuden kautta.

Kankaanpään Seudussa oli 23.9.2026 kiinteistöjä koskeva artikkeli, jossa Susanna Sairanen esitteli viisi kiinteistöihin liittyvää toimenpidettä: pidä, kehitä, luovu, pura tai jätä päättämättä. Mitä jos asiaa pohditaan näiden vaihtoehtojen kautta?

Kiinteistön **pitämisen** puolesta puhuu monta asiaa.
Vihteljärven koulukiinteistön kunto on hyvä. Kiinteistön vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat muihin kouluihin verrattuna edulliset, eikä korjausvelkaakaan ole merkittävästi (KS 20.9.2026). Kiinteistö on lisäksi sopivan kokoinen. Tilaa on juuri sopivasti ja jokainen lämmitetty neliö on täydessä käytössä. Kuulostaa varsin kustannustehokkaalta ja toimivalta kokonaisuudelta. Liikuntatilat löytyvät sisältä ja ulkoa. Talvella koulun pihapiirissä sijaitseva luistelukaukalo on ahkerassa käytössä ja kelien salliessa pihaan tai viereiselle pellolle saadaan hiihtoladut. Tarkoitukseen hyvin soveltuvat käsityötilat löytyvät niin puutöiden tekemiseen kuin ompeluunkin.

Mitään ei siis puutu tai ole liikaa. Perusasetukset ovat kunnossa ja koulu toimii tehokkaasti. Vain kourallinen oppilaita puuttuu. Kaupungin linjaus antaa koulun jatkua vuosi kerrallaan, on ollut sivukoulujen näkökulmasta kohtalokas. Media ruokkii tätä keskustelua parhaansa mukaan. Jos uusia asukkaita Kankaanpäähän tai kylille tässä maailman tilanteessa ylipäätään saadaan, perheet helposti valitsevat suoraan keskustan koulun. Syynä on pelko siitä, että koulu tullaan kuitenkin lakkauttamaan ja lapsi joutuu jälleen vaihtamaan koulua. Tilanne on todellinen ja erittäin huolestuttava. Vaikka kylällä ja koululla menestymismahdollisuuksia olisi, kaupungin toiminta ei asiaa auta. Oppilaita keskustaan houkuttelee myös keskustan koulun tarjoama musiikkipainotteinen luokka.

Kankaanpäässä 30.9.2026

Vihteljärven koulussa on potentiaalia ja sen käyttöastetta on mahdollista parantaa. Vihteljärvellä on jo useita vuosia menestyksekkäästi tehty opetusta luonnossa ja luonnosta aktiivisten opettajien ansiosta. Yhteistyökumppanina on toiminut ympäristökasvatuksen osalta JämiSportin Juha Rantanen. Toimintaa on tehty myös puolustusvoimien, pelastuslaitoksen, partiolaisten, Marttojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Nämä koko koulun yhteiset teemapäivät ovat kehittäneet oppilaiden vuorovaikutustaitoja ja ryhmätyövalmiuksia yli ikäluokkien. Niin nuorimmat kuin vanhimmatkin oppilaat oppivat toiminaan yhdessä ja auttamaan toinen toisiaan. Tämä on todellakin pienen koulun suuri rikkaus ja tärkeä taito koulutaipaleella sekä myöhemmin työelämässä. Tämä kaikki toiminta on saatu tehtyä kaupungin normaalien opetukseen suunnattujen hankerahojen puitteissa tai osin vanhempainyhdistyksen kustantamana. Koulun opetuksen luontopainotteisuus ei siis olisi kaupungille kustannuskysymys. Pieni koulu on ketterä ja pääsee yhdellä linja-autolla paikasta toiseen. Koulun luontotoiminnasta kiinnostuneita perheitä on ollut koulun rehtoriin yhteydessä muutamia. Valitettavasti nämä kiinnostuneet oppilaat on menetetty, käsitykseni mukaan kuljetuskysymyksiin liittyen.

Luonto ja ympäristö tuntuvat perheitä kuitenkin houkuttelevan. Ne ovat myös yleismaailmallisesti kantavia teemoja, joiden suhteen Kankaanpää kulkee ihan kärkikastissa. Tunnustusta on Kankaanpäähän saatu eri yritysten ansiosta ihan kansainvälisestikin. Kankaanpäässä toimii ympäristöstään huolta kantavia yrityksiä, kuten Vatajankoski Oy, Knauf Oy ja Kirkkokallion ekoteollisuuspuistossa toimivat yritykset. Luonto-opetukseen painottunut koulu voisi olla Kankaanpäälle positiivinen status ja symboli, joka on mahdollista toteuttaa pienillä kustannuksilla. Joitakin perheitä voitaisiin jopa saada Kankaanpäähän houkuteltua asumaan tarjoamalle lapsille tällaista koulumahdollisuutta.

Positiiviseksi asiaksi voidaan lisäksi lukea se, että keskustan koulujen isoja luokkakokoja saataisiin tasattua, jos oppilaiden siirtyminen esimerkiksi Vihteljärven luontopainotteiseen kouluun mahdollistettaisiin. Liikenneyhteydet Vihteljärven koululle ovat erinomaiset.

Kankaanpäässä 30.9.2026

Kiinteistöstä luopuminen ei tuo säästöä. Kiinteistön ylläpitokustannukset jäävät ja kiinteistön kunnosta pitää huolehtia edelleen. Tällaista kiinteistöä ei ole järkevä kaupungin pitää, joten myynti tulee varmasti kysymykseen. Myynnin kannalta kiinteistö ei ole kovinkaan houkutteleva. Kiinteistö on hyväkuntoinen, mutta siitä huolimatta kiinteistöstä ei kukaan varmastikaan ole halukas kovin paljon maksamaan. Yksityisen toimijan kallis ylläpitää kiinteistöä, jos sille ei ole mitään järkevää tarkoitukseen soveltuvaa käyttöä. Epäilen, että kukaan olisi Kankaanpäähän yksityiskoulua suunnittelemassa.

Koulukiinteistöstä on vaikea saada muuhun kaupungin tarpeeseen soveltuvaa tilaa käyttötarkoitusta **kehittämällä**. Purkaminen kuulostaa radikaalilta ja **päättämättä jättäminen** taas ei tule kuuloonkaan.

Eikä sovi unohtaa, että koulukiinteistöllä on myös laajempi merkitys kylälle. Koulun pihapiirissä on kaupungin lähiliikuntapaikka, joka on ahkerassa käytössä. Kaukalolla on talvisin ollut kaupungin parhaat pelijäät. Ulkokentällä on usein iltaisin lapsia pelaamassa jalkapalloa. Koulu on toiminut myös yhteisöllisenä tapahtumapaikkana, joka on koonnut yhteen niin kylän asukkaita kuin muitakin ihmisiä läheltä ja kaukaa. Useat pääsiäisvalkeat ja myyjäiset on pidetty, kauneimpia joululauluja laulettu ja tanssitkin muutamaan otteeseen tanssittu. Koulu on myös toiminut lukion tilojen väistötilana ylioppilaskokeiden aikana ja paikallisen urheiluseuran juoksutapahtuman järjestyspaikkana. Tänä vuonna juoksutapahtuma oli järjestyksessään jo 67. Jatkossa lasten suosittu vapaa-ajanviettopaikka, kylän aktiivinen toiminta ja perinteikkäiden tapahtumien järjestäminen ovat uhattuna, mikäli kiinteistö siirtyy yksityiselle toimijalle. Pahimmassa tilanteessa keskeisellä paikalla sijaitseva kaunis koulukiinteistö jää rapistumaan ja kokee Lohikon kohtalon. Tämä on koko kylän suuri huolen aihe, koska sijaitseehan Vihteljärvi valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, jonka alueella rakentamista säädellään tarkoin.

Lopuksi.
Sairasen vaihtoehtoja mukaillen järkevimmät vaihtoehdot kaupungille ovat joko pitäminen tai luopuminen. Kiinteistön pitämiselle on monia hyviä perusteita. Mikäli päätökset tehtäisiin puhtaasti kiinteistöön liittyvien faktojen perusteella, ei lopettamisesta keskusteltaisi. Kokonaisuuden kannalta koulukiinteistön toiminnan säilyttäminen ja kehittäminen olisi kaikkein järkevintä. Täysin käyttökelpoista koulukiinteistöä ei pitäisi sulkea, jos sen

Kankaanpäässä 30.9.2026

käyttöastetta olisi pienellä painopisteen muutoksella mahdollista parantaa ja saada siitä tehokkaasti kaupunkia palveleva kiinteistö. Mikäli kaupunki myisi kiinteistön, sen pitäisi huolehtia siitä, että kiinteistö ei joudu pakotteiden alaisten maiden kansalaisten käsiin tai jää pilaamaan arvokasta perinnemaisemaa.

Vetoan päättäjiin, että luontopainotteisen opetuksen mahdollisuus selvitettäisiin ja kartoitettaisiin kiinnostusta. Vihteljärven koulun kiinteistön arvo ja monipuolinen käyttö pitäisi kaupungilla huomioida yhtenä painavana tekijänä päätöksiä tehdessä. Toiminnan jatkaminen vuosi kerrallaan on epäreilua eikä anna mahdollisuutta toiminnan pitkäjänteiselle kehittämiselle. Kankaanpään Seudun artikkelissa osuvasti Jarkko Leinonen totesi, että ”Arvo syntyy toiminnasta, joka rakennuksessa tapahtuu.” Koulu täynnä innokkaita ja uteliaita ympäristöstään ja luonnon hyvinvoinnista kiinnostuneita oppilaita luovat kiinteistölle sen todellisen arvon, jota ei rahassa voi mitata.

Rakentavin terveisin

Elisa Rajakallio

Vihteljärven kylätoimikunta ja Vihteljärven koulun vanhempainyhdistys ry